

SAMOBORSKI LIST

==== Ljetovališni vjesnik. Izlazi svake prve nedjelje u mjesecu. ====

Pretplata do konca ove godine stoji:
za domaće K 1.—, za vanjske s poštarinom K 1.20. Pojedini broj
stoji 20 filira.
Uprava nalazi se u Tiskari Eugena Košaka, Rambergova ulica br. 18.

Pretplata i oglasi plaćaju se u upravi, a dopisi se šalju uredništvu
„Samoborskoga lista“.
Uvrzbina se za oglase računa po cjeniku, izloženom u upravi lista.
Rukopisi se ne vraćaju. Nefrankirani se listovi ne primaju.

God. I.

U Samoboru, 4. prosinca 1.904.

Broj 5.

Poziv na pretplatu.

Kako na drugom mjestu javljamo, izlazit će naš list od buduće godine **2 puta mjesečno**. Žrtve, koje su time skopčane goleme su, pa najučtivije umoljavamo naše cijenjeno gradjanstvo, da što prije obnovi pretplatu na naš list.

„Samoborski list“ stajat će od nove godine,

na cijelu godinu 4 K 48 fil.
na pô godine 2 K 24 fil.
na četvrt godine 1 K 12 fil.

poštom ili dostavom u kuću.

U Ameriku K 1.40 na godinu više.

Pretplata se šalje: **tiskari Eugena Košaka u Samoboru, Rambergova ulica.**

Na koncu godine.

Izašao je i posljednji broj našega lista za ovu godinu. „Samoborski list“, koji je došle izlazio više radi pokusa, dobiva od nove godine značaj stalnosti. Što se tiče ovo nekoliko brojeva, što ih je do sada ugledalo svjetlo — nepristrani će čitalac jamačno priznati, da smo po mogućnosti učinili sve, kako bi nam list što bolje zadovoljavao svoj zadaci. —

Da je u istinu list bio od potrebe i da smo većinu čitalaca zadovoljili, najbolje svjedoči prilika, što se broj naših pretplatnika prilično umnožio i što smo s mnogo strana primiti laskavih priznanja i pobuda, da na započetu radu ne sustanemo. — U kratkom životnom razdoblju našega lista i kraj jednokratnog njegova izlaska u mjesecu, mi smo se ipak pozabavili s više važnijih pitanja našega društvenoga života. Progovorili smo o odgoju našeg obrtničkog podmlatka, o društvenom domu, o preseljenju gornjogradske čitaonice; izvješćivali smo marljivo o opć. sjednicama, donosili vijesti o radu naših društava, a izvještaje o zdravstvenim prilikama mjesta i okoline priopćivali smo redovno u svakome broju. Gospodarstvu smo svagda posvetili osobitu svoju pažnju. Ovoj važnoj grani zanimanja našega stanovništva, priklonit ćemo u buduće još i veću brigu i to s toga, jer želimo da se s našim listom upozna i okolišno seljaštvo, kako bi iz njega moglo crpiti što veće koristi u svome gospodarskom radu. — Programu, što smo ga istakli u I. broju, ostali smo vjerni, a tako ćemo mu ostati i u buduće. Naš rad ići će uvijek za tim, da nam se naš dragi Samobor u svakom pogledu što jače unaprijedi, a kao ljetovalište i lječilište da se domogne glasa, koji ga po pravu i ide. Sve, što bi moglo smetati njegovu napretku ili bi pomučivalo napredan rad i nužnu slogu njegova gradjanstva, suzbijati ćemo objektivno i odlučno.

Da pak uzmognemo svojim zadacima što bolje odgovarati, zakanili smo se od **nove godine izdavati naš list 2 puta u mjesecu u proširenom obliku**. Tako ćemo moći i u kraćim vremenim razmacima pružati našim cijenjenim čitačima što više aktualnoga štiva, što će jamačno steći opće odobrenje. Žrtve, na koje se pri tome dajemo, goleme su, i mi se pouzdano nadamo, da će nas naše gradjanstvo rado poduprijeti pretplatom, pa da ćemo s novom godinom steći novih prijatelja i čitalaca.

Bit će pak i na čast našem milom zavičaju, bude li list, koj je niknuo na njegovu krilu i zazelenio se na njegovu stablu, mogao valjano napredovati i stalno polijetati u bijeli svijet crtajući mjesne prilike, raznoseći ljepotu Samobora, te služeći iskreno i požrtvovno njegovim ciljevima.

Iz trgovačkoga zastupstva.

Redovita sjednica općinskog zastupstva održala se dne 9. studenoga. Na dnevnom je redu rasprava o proračunu za god. 1.905. Nazočan upravitelj kot. oblasti g. Senoa.

Čita se izvještaj revizionalnoga odbora o prošlogodišnjim računima, koji su osim nekih malenih prigovora, u redu pronadjeni. Prima se na znanje. — Prelazi se na proračun, koji je primljen, kako slijedi: **Dohodak:** Gospodarstvo K 19.982, Potrošarina K 32.000, 2% namet za šegrtsku školu K 480, ukupno K 52.462. — **Izdatak:** Poglavarstvo K 10.874.82, Mjesni sud K 20, Gospodarstvo K 3.673.40, Šumarstvo K 900, Gradjevina K 3.150, Kamati i otplata duga K 8.653, Ovršni troškovi K 120, Zdravstvo K 875.05, Veterinarstvo K 1.160, Ubogari K 2.800, Potrošarinski ured K 2.988, Pučka škola K 10.875, Šegrtska škola K 1.760, Otkup poreza na vino K 10.000, Glazba K 2.900, Razni izdaci 2.204. Ukupni izdatak K 62.975.27. Ukupni primitak K 52.461. Ostaje manjak od K 10.513.27. Taj se mora, da pokrije sa 42%, općinskoga nameta od poreza, koji iznosi K 25.082.37.

Čita se molba stanovnika Livadićeve ulice, koji mole, da se napojnica za blago kod mlina g. Grgasa zatvori. Zastupstvo ostaje kod prvog zaključka, te tu molbu ne uvažuje. — Odbija se molba gosp. Bedenka za mesarsku klupu na pločniku. — Samostan moli oprost poreza na vino. Prima se. — Gosp. Klešćić predlaže, da se sva općinska zemljišta prodadu i da se sav dug namiri. Obrazlaže opširno svoj prijedlog. Gosp. Reizer predlaže prodaju šume. Oba se prijedloga otpućuju gospodarskom odboru. — Prima se prijedlog g. Forka, da se umoli zem. vlada za što skorije rješnje šumske osnove, te da se uredi porezni ured u Samoboru. Izrazuje se priznanje g. Milanu Wiczneru za požrtvovni rad kao predsjednika društva za poljepšanje. — Podijeljuje se potpora od 20 K Hrv. pripomoćnom duštvu u Beču. — Povisuje se plaća blagajniku Vukoviću za 100 K godišnjih Povisuje se plaća stražarima za 6 K mjesečno, a potrošarinskom poslovođji Kogoju povisuje se stanarina za 4 K. na mjesec. Pošto nije bilo više drugih predmeta na redu, završena je sjednica.

Domaće vijesti.

Dioničko društvo za izgradnju stanova u Samoboru. Ovih dana osnovalo se dioničko društvo, koje će izgraditi stanove za ljetno stanovanje. Dionice će se izdati u vrijednosti po 50 K. Društvo je načinilo tako malene dionice, da omogući svakome i manje imućnomu, da po koju kupi. Potreba stanova, koja se svake godine sve većma osjeća ponukala je nekolicinu gradjana, te su potakli pitanje, kako bi se ovoj općenoj našoj nevolji doskočilo. U skupštini sazvanih gradjana pokazalo se za stvar prilično volje i zanimanja, premda smo morali sa žalošću konstatovati, da se jedva jedna četvrtina pozvanika odazvala pozivu sazivača. Potpisano je već i 177 dionica, — malenkost doduše, no bude li u cijelom našem gradjanstvu prava odziva, stvar će bez svake sumnje uspjeti. Neka se samo ovaj pothvat ne prima hladno i bez razumjevanja. O njem nam gotovo i ovisi budućnost Samobora kao ljetovališta. Bila bi upravo dužnost svakoga gradjana, da bar jednu takovu dionicu uzme i da tako bude dionikom toga korisnoga nauma. Budemo li opet pustili da nam drugi sve uzmu, to ne ćemo nikada dalje. Zašto da puštamo korist drugome, kad i nama može dobro doći. Nitko živ ne može više posumnjati, da je naš Samobor danas jedino mjesto u Hrvatskoj, koje je upravo stvoreno za to, da bude pravo i potpuno lječilište i ljetovalište, nu kome nedostaju stanovi. Ne treba stoga ni biti u sumnji, da ovakove dionice ne će barem kaku korist pružiti. A gdje je opet ovdje indirektna dobit po cijeli Samobor, po svakog trgovca, radnika i obrtnika?! O tom nam ne treba ni govoriti, jer je to na dlanu. Da će sve naše savjesnije gradjanstvo komu iole to materijalne prilike dopuštaju, listom potpomoći dobru stvar, jer bi pokazalo slab lokalni patriotizam, da čini protivno. Dakako da će biti i „gavana“ koji će odbiti ovaj naš apel, no društvo je pripravno na ovakove „patriote“ te s njima ni računati ne će. Upis će se početi već današnjim danom, te će dva odbornika ići da sabiru dionice. Naša štedionica preuzet će supskripciju, pa svaki koji bi želio koju dionicu, može je i kod ove dobiti. Na nama je

gradjani, da si pomognemo! Ne krzmajmo, već upisujmo što marljivije te malene dionice, a na veliku probit Samobora!

Jedan iz odbora.

Skupština za osnutak društva „Sokol“ u Samoboru održala se 24. pr. mj. Skupštinu je otvorio g. Fran Hrčić pozdravivši članove, g. dr. Maček razloži zatim skupštini svrhu i dužnosti društva i članova „Sokola“, a g. J. Čop pročita pravila, koja su i prihvaćena. U odbor su izabrana slijedeća gg.: Starostom Dr. Mijo Juratović, podstarostom Ante Razum, vodjom Dr. Vlatko Maček, tajnikom Marko Bahovec, blagajnikom Ivan Levičar ml., odbornicima Joso Budi ml., Fran Hrčić, Josip Čop i Vjekoslav Sirovica, njihovim zamjenicima: Dragutin Ivanjšćak i Ljudevit Paar.

Jubilej. Danas slavi u užem obiteljskom krugu naš opće štovani sugradjanin i trgovac g. Franjo Gabrić rijetku slavu u svom zvaničnom zanimanju. Danas se naime navršuje upravo pedeset godina, što se svečar započeo baviti trgovačkim poslom. U svome zvanju stekao je g. Gabrić glas čestita i radina trgovca, pak se njegova trgovina vrlo lijepo razgranila i vazda je dobro pohadjana. Sve je to znak željezne marljivosti, ustrajnosti i solidna rada. Tom zgodom spomenuti nam je i to, da je g. Gabrić veliki prijatelj naših domaćih društava, koje svagda rado podupire, a okolišnomu je seljaštvu uvijek na pomoći, kad je u njega zatraži. Vrijednom svečaru srdačno čestitamo na ovoj slavi, želeći mu što krjepče zdravlje i što dulji i zadovoljniji život!

Darovi crkvama. Pišu nam: U pretprošlom broju našega lista javismo, da je naša župna crkva sv. Anastazije dobila dva lijepa kipa, koja su nabavljena dobrovoljnim prinosima nekih župljana. Dne 23. listopada bila je posveta ovih kipova, koju je obavio preč. gosp. Cvjetko Rubetić, kanonik i narodni zastupnik zagrebački. Poslije posvete išla je procesija oko crkve s ovim kipovima, koje su nosile gradjanske djevojke lijepo u bjelini odjevene, a pred njima išlo je mnoštvo djevojaka i djevojčica opet u bjelini. Nakon procesije slijedila je svečana sv. misa, koju je služio preč. gosp. uz podvorbu domaćih kapelana, a pod misom pjevala su školska djeca Langovu misu. Sama je crkva za ove svečanosti bila lijepo iskićena, naroda se mnogo sabralo da prisustvuje toj svečanosti, a i naše trgovišno poglavarstvo prisustvovalo je kako ophodu tako i misi. Drugi dan su kipovi postavljeni na određeno mjesto kraj prvih pobočnih oltara, kamo lijepo pristaju. Hvala dobrim darovateljima, kao i onima koji se žrtvovaše, da kupe prinose, što nam prirediše ovu lijepu svečanost i ukrasiše crkvu ovim lijepim kipovima. Presv. Srca neka naplate jednima i drugima! Kipovi zajedno s namještajem stoje 402 K.

Primamo iz R u d a: Član hrv. rudarskoga društva gosp. Bernstein iz Berlina, darovao je rudarskoj župnoj crkvi dva kipa: Gospodina našega Isusa-Krista i sv. Ivana Krstitelja. Kipovi su u naravnoj veličini, iz tvrdog drva, čitavi sjajno pozlaćeni. Nekoć su bili smješteni u kapeli grada kneza Thurnich-a kraj Kolina na Rajni. — Pošto si je spomenuti knez kapelu obnovio zamijenio je ove kipove sa novima — Gosp. M. Bernstein kupio je ove kipove kao važnu starinu a sad ih je kao dragocjenost župnoj crkvi na Rudama poklonio. Procjenjeni su su na 2000 maraka. Važni su ovi kipovi radi starine, jer su negdje oko g. 1700. izradjeni, i što su iz jednog hrastovog debla izradjeni, te ih crv ne izjeda. Kipar ih je upravo majstorski izradio. Ne znaš što je ljepše, naravnije i preciznije izradjeno: da li prsti ili čitava ruka, da li brada ili kosa, kako se onda običavala nositi, ili položaj tijela, kod kojeg je sve u naravnom stanovitom položaju, tako, da svaka stvarca čitavog tijela pokazuje ideju, koju je kipar pred očima imao. Najsavršeniji su potezi lica, osobito oni čela, nosa, ustiju, koji precizno označuju duboku ozbiljnost ovih svetih osoba i kao da slušaš njihove riječi i odmah shvaćaš, što sada oni govore. A što je kipar htio ovim predočiti? Htio je predočiti sv. Ivana Krstitelja kraj rijeke Jordana kako narodu govori i Gospodina našega Isusa Krista kako pred Ivanom stoji i zahtijeva, da ga krsti. Eto koliki život kipar daje ovom mrtvom drvu, a kakvi dar pokloni rudarskoj župnoj crkvi gosp. M. Bernstein! Na čemu župnik sa župljanima srdačno hvali. *Sif. Mrakužić.*

Vinski sajam. Oglašeni vinski sajam ne će se moći održavati, jer se za nj prijavilo samo 11 vinogradara. Tu veoma žalosnu pojavu moramo najžešće osuditi tim više, jer se svatko tuži, da ne može vina prodati. Ti sajmovi imaju svrhu, da se što više kupaca dobavi ovamo i da napokon počne opet ona stara trgovina vina, koja je i nekoć bila. Kada bi ti sajmovi bili redoviti, onda bi se i za Samobor kao vinorodni kraj i bolje znalo, nego se danas zna. Jednim sajmom ne postizava se ništa, dok bi redoviti sajmovi imali siguran uspjeh, no morali bi se dakako barem kroz 4—5 godina održavati. Ma da i ne bi u početku bilo većega uspjeha, ustrajnošću bi se ipak s vremenom mnogo postiglo. Kao tu, tako žalibože i u svemu vlada mlitavost i natražnjaštvo, pa zato mi ni koraka dalje, već uvijek stojimo čekajući samo milost božju, koja bi nam

morala sama da sve učini. Neka malo promišljaju oni, kojih se to tiče.

Jesenska skupština gospodarske podružnice u Samoboru.*) Skupština održala se 17. studenoga, koju je radi odsutnosti predsjednika g. pl. Kiepacha otvorio potpredsjednik g. F. Forko, župnik samoborski. Iza pročitane zapisnika posljednje skupštine razvila se živahna rasprava, tko da se smatra pravim članom skupštine, pa je odlučeno, da prema pravilima onaj, koji je upisan i platio članarinu na račun god. 1905. U tome leži velika pogreška, što se članovi ne upisuju i ne uplaćuju upisnine prije konca godine, a tim oštećuju samo podružnicu i prouzrokuju nered u dostavljanju društvenih novina. Broj članova je uopće premalen, jer je sa 130 for. moći malo pomoći kod nabave sjemena, raznih lijekova proti bolestima trsa i t. d. Nadopunjak § 6. pravila o pravu izbora kod glavnih skupština u Zagrebu, prihvaćen je uz dvije opaske. Za izaslanike kod glavne skupštine u Zagrebu izabrani su gg. F. Forko i Marko Herceg. Glede nabave djetelinoga sjemena, modre galice i rafije zaključila je skupština, da ne naručuje putem centrale kod vlade, jer da se može ova roba dobiti za istu cijenu i u naših trgovaca. Kraj poznate skupocće djeteline, ne znamo zašto ne će zemaljsko dobro u Božjakovini da proizvaja takovo sjeme. Dalje je zaključeno, da se nabave barem dvije čistokrvne junice i podaju na hranu uz uvjet, da hranitelj daje podružnici dvoje teladi po tri mjeseca. Dva bika moli podružnica uz sniženu cijenu već dvije godine putem centrale od pepinijere u Božjakovini, pa se nada, da će ih dobiti, jer ih krvavo treba. Članovi su umolili, da im se nabavi zdravih 2 i 3 godišnjih cijepova dobrih zimskih krušaka, no kod vlade ih nema, a privatnici ih takodjer ne oglašuju. (Prodaje ih g. Pavao Cesar u Samoboru. Ur.) Našu podružnicu preporučujemo prijateljima narodnoga blagostanja.

Od prijatelja lista primili smo opširan izvještaj o ovoj skupštini, no kojega ne možemo donijeti nego u izvrtku, s obzirom na ograničeni prostor našega lista i radi obilja drugoga gradiva. Ur.

Obrtnu izložbu u Zagrebu pohodili su 28. pr. mj. i naši obrtnici korporativno, kao što su to već učinili obrtnici iz različitih mjesta naše domovine. Dakako da i mi, kao najbliži susjedi, nijesmo smjeli da zaostanemo za drugima. Učesnika je bilo iz Samobora preko 150, koji su pod vodstvom kot. pristava g. Hutha i trg. upravitelja g. Čopa krenuli jutarnjim vlakom u Zagreb. Na izložbu je pošla i ovdješnja šegrtska škola sa svojim učiteljima, što se mora samo pohvaliti. Budućim obrtnicima treba dati što više pobude i prilike, da se okoriste za svoj budući život, a ova je izložba pružila u izobilju svega, što može da zanima našega obrtnika i što može da na nj poučno djeluje. Množina izložaka iz različitih struka, izložci obrtne škole, pismene i crtarske radnje šegrtskih škola, pa onda strojevi, koji su toga dana poradi samoborskih posjetnika radili, sve je to pobudilo u naših obrtnika, kao i u mladih šegrta živ interes, pa je pregledavanje trajalo čitavo prijepodne. Brigom g. Hutha naši su obrtnici imali pristup u izložbu za polovinu ulazne cijene. Samoborska je željeznica takodjer snizila za polovinu običajnu svoju pristojbu za sve one, koji su pošli na izložbu. Za šegrte je platila voznu cijenu uopćina, a isto se tako pobrinula, da su dobili u Zagrebu pristojan doručak i objed. To joj služi na čast, kad se zna, da su šegrta od najveće česti sirotinja, pa im ne bi bilo moguće bez ove potpore nikamo. Hvala ide za ovo nastojanje i g. Čopa, koji je i drugačije uložio truda, da je ovaj poučni izlet tako lijepo uspio.

Društvo za poljepšavanje Samobora držalo je svoju posljednju odborsku sjednicu pod predsjedništvom g. Milana Wiesnera. Prisutni su bili gg.: Jamnicky, Oslaković, Sova, Švarić, Toni, i Josip Wiesner. Sjednica je tekla ovim redom 1) Tajnik g. Toni izvještuje, da su zaključci prošle sjednice izvršeni, a blagajnik g. Švarić, da društvena blagajnica imade 100 K gotovine. 2) Zaključeno je, da se trošak za uredjenje vrela ispod „Staroga grada“ ovako namakne: Društvo daje 50 K. Zamolit će se općina da daje u tu svrhu 75 K., i to srazloga, što vrela služi u javne svrhe, pa je njegovo uredjenje od osobita interesa za stanovnike Gornjega kraja. Ostatak će troška eventualno namiriti do godine samo društvo, bude li dovoljno sredstava. — Na vrela će se staviti natpis: „Starogradsko vrela“, a ispod toga godina uredjenja. — Za popravak vrela darovao g. general stož. liječnik Ručević 10 K., na čemu odbor toplo zahvaljuje. 3) G. Josip Wiesner predlaže, da se put, koji vodi od Staroga grada do Rudarske drage očisti i popravi i da se ondje načini nova brv preko Gradne; kod mosta u Taborcu neka se putokazna ploča izmieni sa novom; u Anin-perivoju valjalo bi namjestiti potrebiti broj kućica za ptice. Predlaže nadalje, da se — čim dopuste sredstva — podigne vidikovac u Stražniku, više vinograda g. Bedenka, jer se odanle pruža prekrasan vidik, a vidikovce na Stražniku i Hajdovčaku treba popraviti. Svi se ovi prijedlozi primaju jednodušno. — 4) Gosp. Oslaković

predlaže, da se zamoli općina, da dade potrebito drvo za gradjenje vidikovaca. 5) Gosp. Sova stavlja prijedlog, da se uredi novi stol za orijentiranje na Puškenici. Umoljen je g. Josip Wiesner, da se pobrine za nacrt na takovu stolu. Još je predložio g. Sova, da se kod prijavnica stranaca doda posebni odrezak, na kome će svaki stranac moći da zabilježi, bude li htio da svojevrijem što daruje za „Društvo za poljepšanje“. Ova je uredba uvedena u nekim drugim ljetovalištima, pa se pokazala vrlo zgodnom. — Prijedlozi su prihvaćeni. Na to je sjednica završena.

Vjenčani su mjeseca listopada i studenoga: Andro Goranović, umirovljeni kr. natporučnik i poštansko-brzojavni činovnik i Vilhelmina Bönisch. — Franjo Kukec-Sobotnik, stolar i Josipa Papeš. — Cividini Aleksandar, vlad. rač. činovnik i Marija Müller. — Milan pl. Srbljinović, stolar i Fanika Šetin. — Ivan Juratović, otpravnik „Kat. lista“ i Franjica Cividini.

Zdravstvene prilike u Samoboru i njegovu kotaru. U mjesecu je studenom bilo zdravstveno stanje pučanstva u svemu povoljno. Radi nastale prilične studeni bili su katari i upala disala najčešće motrene bolesti. Pod konac listopada pojavila se među djecom u općini Sv. Martina bolest dobrac i to u većem broju, te će radi toga biti na tamošnjoj pučkoj školi obustavljena obuka. U trgovištu Samobor umrlo je u studenom petero djece u dobi od 1 mjesec do 7 godina, uzrokom smrti nije bila nikakva prilježiva bolest, a u kotaru unesrećene su 2 muške osobe na grozni način. Dne 5. studenoga kopao je Mato Derdić, 29 g. star, pjesak u Velikom spustu na Rakovopotoku. Stojeći pred kolima, na koja je pijesak tovario, odroni se veliki komad ovoga pijeska ili bolje rekući zemlje, pijeskom pomiješane i baci takovom silom proti rubu kotača Matu Derdića, da mu se je razmrskala kost sljepočnica i kost tjemena i on ostao na mjestu mrtav. — Dne 21. studenoga sjekao je drva Franjo Horvat iz Grdanjca, 53 god. star u šumi Škrobotniku, koja se nalazi na strmom brijegu. Nasječena bukva ne sruši se na tla, već se osloni na drugo drvo. Kad posjekivanja ove bukve otrže se ista od strupa, zahvati nesretnika za ledja i povuče ga više koračaja nuz strminu. Za nekoliko časova je u muamka preminuo, hrptenjača mu je ozlijedjena kao i unutarnji dijelovi tijela. Oba unesrećena pregledana su po kr. kotarskom liječniku. *Dr. B.*

Iskaz umrlih u Samoboru mjeseca listopada i studenoga: Franjica Garasić, supruga krčmara, 51 godina. Starogradska ulica. — Franjo Drušković, dijete krojača, 14 dana, Starogradska ulica 22. — Mihalj Padarčić, posebnik, 86 god., Šmidhenova ulica 35. — Marija Vuković, dijete krojača, 7 1/2 god., Livadićeva ulica. — Nikola Čeriko, dijete posebnice, 1 god., Gajeva ulica. — Franjica Štengl-Grabner, dijete starežara, 7 god., Taborec 12. — Franjo Kirin, dijete polj., 1 mjesec, Regović brijeg. — Miroslav Fritz, dijete tesara, 7 mj. Stražnička ulica.

Gospodarstvo.

U Samoboru, 15. studenoga.

Ova je godina doista neobična, pa kad ne bi bila toliko nesrećna, mogli bismo doista reći, da je i zanimljiva. Za kroničara je ona svakako zanimljiva. Neobična ljetna žega izmijenila se naglo s dugotrajnom kišom i nevremenom, a da bude nesreće još više, nadošla je za tim još i poplava, kakve ne pamte i najstariji ljudi naše okoline. Naš samoborski kraj nije doduše toliko stradao od suše kao neki drugi krajevi naše domovine, ali mu je tim više nanijela štete dugotrajna kiša, osobito vinogradima i na košenicama, ali ipak najgore je došlo poplavom u noći od 10. i 11. listopada. U mnogim se vinogradima tlo odronilo i opuzlo, a sa sobom ponijelo i lozu (negdje još neobranu); oranice, livade, djeteljiništa, vrtovi, sve je to zamuljeno i šljunkom zasuto. Mnogo kome ne će biti za drugo nego za stelju, a mnoge se livade nije moglo ni kositi, jer su pune kamenja, što ga je voda naplavila.

Ipak je nakon velike ove nesreće polovinom studenoga krenulo na bolje: nebo se opet na nekoliko dana razvedrilo, sunce dobro prigrijalo, a narod — koji je još imao djeteljine i otave na rastu — listom je nagnuo s kosom na livade. Bilo je ove sedmice upravo živo po travnicima i djeteljiništima, baš kano usred ljeta. Krma se lijepo i brzo sušila i voz za vozom gibao se kući. Rijedak je to zaista, i zanimljiv pojav, što ga ima kroničar da zabilježi i sačuva od zaboravi: pod konac listopada vinogradi već obrani i pusti, a s polja i livada sprema se djeteljina i otava!

Dakle baš obratno nego to u pravilu biva. Dapače još prvih dana studenoga vidjesmo, gdje se vozi sa sjenokoše dosta dobro posušene otave. List je na drveću lijepo dozorio, a dva, tri put ga je već i mraz dobrano opario. Topli sunčani zraci brzo su ga na to skinuli s drveća. To je gospodarima baš dobro došlo, te si je svatko za dobe još mogao da prikupi dosta stelje za zimu. A to je tim vrednije, što je ljetos krme veoma malo. I narod se boji,

da ne će moći s ljetošnjom krmom izići na kraj, te se već sada dosta blaga prodaje. Naravno, jeftino.

Ozimina je već sva posijana. Dosada se u našem kraju razmjerno malo sijalo ozimine. Ove pak godine nije tako. Opazismo, da se jesenas neobično mnogo posijalo ozimnoga ječma. To je posve razumljivo i opravdano, jer je ljetošnji kukuruz uslijed suše slabo urodio. Kruha će dakle rano ponestati, pak se valjalo pobrinuti, da se odmah namakne drugi. A to će dati ječam najprije.

Spremljeno voće nema trajnosti, kako smo to već unaprijed navijestili. Od preobilja soka brzo se u njemu razvija gnijlež, pogotovo, ako prostorije, u kojima je voće pohranjeno, nijesu dosta zračne i suhe. Nema sumnje, da će cijene voću znatno porasti, ma da ga je i bilo jeseni u obilju.

Ljetošnji se mošt — ili bolje već mlado vino — pomalo čisti, a dokazao je već dosta, da jakošću i dobrotom ni najmanje ne zaostaje za lanjskim svojim bratom, da pače ga mnogi i natkriljuje. To vrijedi napose tamo, gdje je berba kasno obavljena, a rod loze nije bio preobilan. I kupci počeli već za nj propitkivati, pa se ga dnevnicе dosta prodaje. Cijena je boljoj robi od 34 K do 40 K, a fine izabrane vrste prodaju se naravno skuplje.

Ove se jeseni groždje radi neprestane kiše dosta kvarilo, a moralo se je i po kiši brati. Toga radi opominjemo naše vinogradare, neka predugo ne otežu s prvim prijetokom novoga vina. Čim se uvjere, da je potpuno minulo tiho vrijeme — a to će biti kod nekoga prije, a kod drugoga kasnije, prema tomu dali je groždje brano ranije ili kasnije, a onda, da li je pivnica toplija ili hladnija — treba novo vino pretočiti. Svakako to treba obaviti još u prvoj polovici prosinca. To vrijedi napose za slabija i kiselastija vina, jer imadu u sebi mnogo bjelančevine. Svaki nemar i otezanje mogao bi imati štetnih posljedica.

Zasumporene bačve treba prije prijetoka novoga vina dobro isprati i prozračiti.

Potraje li još lijepo vrijeme, mogle bi se u vinogradu obaviti još neke radnje. Prije svega treba s trsa odstraniti ljetošnje lucnjeve, gdje to dosada još nije učinjeno. Kad bi se to radilo tek na proljeće, trs bi na onu veliku ranu izgubio mnogo soka, a to bi ga slabilo. I gnojenje vinograda najbolje je obaviti u jesen, a tko se boji da mu vinograd ne strada od zime i od zeceva, dobro će učiniti, da lozu povali i lako zemljom pokrije. Kod povaljivanja nipošto ne valja trs polagati u iskopani za to jarak, jer se zimi od snijega i od kiše nakupi u ovom jarku vode, te će trs onda još prije pozepsti ili struhnuti, nego da je ostao vani uz kolac. Kod povaljivanja treba trs pregledati, da li nije zaražen crnim rakom ili drugom kojom bolesti. Svaki takav trs treba na kolcu obilježiti, te ga liječiti, da se zarazna bolest ne raširi.

Nedjeljni svinjski sajmovi, koji su se kod nas u ovo posljednjih desetak godina baš lijepo razvili, bijahu veći dio ove godine obustavljeni radi pošasti, koja već od nekoliko godina harači medju svinjama. Uslijed obustave sajma znatno je oštećen prihod općine samoborske, jer se je ipak svake subote dotjerao lijep broj krmadi, ali je od toga trpio i narod, jer mu je gojenje svinja znamenitim vrelom dohotka.

Sada je ipak i ova bolest popustila, te je svinjski sajam u Samoboru počevši od 19. studenoga opet otvoren. To će narod radosno pozdraviti, budući da bi mu bilo uslijed slabe ovogodišnje ljetine teško hraniti veći broj svinja preko zime. Do sada je već svaki put dotjeran priličan broj krmadi, ali sve slabo ugojene. A baš se mnogo traži pitana roba.

Javna zahvala.

Veleštovanoj gospodi prijateljima **Franji Bahovcu** i **Franji Gabriću**, trgovcima i posjednicima u Samoboru.

Mjenicu, koju ste prvobitno svotu od 600 K mojemu pokojnomu stricu Andri Mrakužiću potpisali, a koju sam iza njegove smrti ja preuzeo, isplatio sam dne 31. pr. mj. samoborskoj štedionici.

Budući Vi meni, mojemu brojnomu rodu, mojim župljanima i drugom narodu ove okolice velike usluge, dobroćinstva i pripomoći iskazujete, vrlo mi je mila dužnost, da Vam se u ime sviju na svemu evo javno najučtivije zahvaljujem. Sa veleštovanjem:

Na RUDAMA, 4. studenoga 1904.

Stjepan Mrakužić, župnik.

Izvršna švelja

preporučuje se p. n. gospodjama za izradbu najmodernijih gospojinskih i dječjih haljina.

Ujedno se primaju i djevojke u nauk.

Ljuba Geršak,

Rambergova ulica 23. u kući g. Melinščaka.

Javna zahvala.

Svim prijateljima i znancima, izričemo ovim putem našu najdublju zahvalu, koji su premilu našu pokojnicu gospodju

Tereziju Štengl

do hladna groba sproveli ili nam pismeno svoju sućut izrazili, te nam time bar donekle boli nad nenadoknadivim gubitkom olakšali. Poimence osobita hvala veleučenom gosp. dru. Milanu Biščanu, koji je milu pokojnicu požrtvovno liječio, kao i velečasnom gosp. Stjepanu Mrakužiću, župniku, koji je posjećivao i u boli tješio pokojnicu i nas. Od nas im svim hvala, a od Boga plaća.

Rude, 17. studenoga 1904.

Tugujuća obitelj.

Objava.

Čast mi je svekolikom p. n. općinstvu Samobora i okolice, naročito pako gg. posjednicima i poduzetnicima objaviti, da sam u Samoboru otvorio

strojarsko-bravarSKU radionu.

Preuzimam sve u moju struku zasjecajuće poslove, kao n. pr. popravljjanje ručnih i parnih strojeva, kotlova i aparata svake vrsti.

Izradjivam po narudžbi nove i popravljjam pumpe na zdencima, vodovode i t. d. — Popravljjam sve vrsti vatrogasnih štrcaljka i gospodarskih strojeva. — Kao specialitet izradjivat ću nove i popravljati rabljene

štrcaljke za vinogradare.

Zajamčujem solidnu radnju uz najumjerenije cijene.

Josip Ferenčić u Samoboru

Obrtnička ulica broj 14.

Zagreb-Samoborska lokalna željeznica.

1. Doprema robe sa kolodvora u Samobor.

Gledom na ustanove §. 68. poslovnog propisa dopremaju se u mjestu Samobor nadošle opsežne brzovoznine i teretna roba, ako se stan ili posao naslovnika na takovom mjestu nalazi, gdje kirija u svako doba bez zapreke općiti može.

Očitovanje za iz inozemlja dolazeću robu ispuniti će takodjer ugovorom vezani dopremnik.

Roba uz pouzeće ili roba, koja je na takove stranke naslovljena, koje na teško pristupnim mjestima (obroncima brijega) stanuju, zatim roba od koje prijeti pogibao od vatre, pak napokon roba teža od 1000 kgr., dopremat će se u kuću samo uz predhodnu pogodbu sa dopremnikom.

Svakomu je prosto nadošlu robu samomu ili po otpremniku ne od željeznice najmljenom od kolodvora otpremati, ali se to mora još prije nego li je roba u postaju Samobor stigla kod ove postaje pismeno prijaviti.

Pristojbe za dopremu u kuću su slijedeće:

a) za brzovoznine ili opsežnu robu i prtljagu: do 50 kgr. 30 fil., počam od 50 kgr. za svaka daljnja 50 kgr. po 10 fil.

b) za teretnu robu: do 50 kgr. 25 fil., preko 50 do 100 kgr. 30 fil., počam od 100 kgr. za svaka daljnja 100 kgr. po 10 fil.

c) za ispunjenje statističkog očitovanja robe po očitovanju 10 fil.

Ako je za robu kakova carinarska pristojba ili potrošarinska daća namirena, to se takova imade na temelju uručiti se imajuće carinarske namire ili porezne bolete nadoknaditi.

Roba se mora u onaj dio stana ili poslovnog lokala smjestiti, koji bude u tu svrhu označen.

Ako naslovnik za vrijeme dopreme svoje robe kod kuće bio nebi, to se ne smije za ponovnu ili opetovnu uručbu posebna pristojba zaračunati.

Ako bi pako naslovnik preuzeće uskratio ili robu na drugo no za preuzimanje običajno mjesto otpremiti dao, može za otpremu natrag, ponovnu dopremu ili prevoz na ino mjesto pristojbu po cijeniku ponovno zaračunati.

2. Doprema prtljage i predati se imajuće robe.

Pod gore navedenim uvjetima i naplatu doprema se prtljaga te predat se imajuća roba i od kuće. U tu svrhu se imade i množina dopremit se imajućih tovaraka na cedulju napisano, te datumom i potpisom providjeno u trgovini gg. R. Hirschl-a, Janka Budi-a ml. ili Fr. Oslakovića predati ili na kolodvor poslati.

Prigodom dopremanja robe u mjesto Samobor, najmanje jedanput na dan, otpremit će se onda takova roba od kuće.

Prometna uprava.

Skladište brašna iz najboljih banatskih mlinova.

J. URLI, Zagreb

TELEFON 205 Medulićeva ulica br. 14 TELEFON 206

Trgovina specerajske, prekomorske i delikatesne robe

prodaja najfinijega francuskoga ulja,

izravno nabavljenog Jamaika-ruma, šampanjca, Cognaca, kave, čaja i dvopeka.

Naravnog Samoborskog, Moslavačkog i Sv. Janskog stolnog vina.

Vanjske narudžbe obavljam točno i brzo te obzirom na poštarske troškove računam jeftinije.

Solidna podvorba. Umjerene cijene.

Posjed

sa kućom i svim gospod. zgradama, malim trnecem i vinogradom, dobrom oranicom sa djetelinom posijanom, — pet rali u jednom komadu — po položaju za trgovinu i uređenje motor-mlina, veoma sposoban; dalje više rali oranica i livada na pojedine rali — prodaje

Večeslav Sixta u Hrastini.

Hrvatice! DRUŽBINA CIKORIJA

daje Vam

najtečniju i najzdraviju bijelu i crnu kavu.

Glavni zastupnik

Mijo Crvenković, Zagreb.

agenturni i komisionalni posao.

Dobiva se

u svim rodoljubnim trgovinama.

